

نقش اطلاع‌رسانی بازرگانی در پیشبرد اهداف دولت

اشاره:

اطلاع‌رسانی بازرگانی اگر به‌موقع و همراه با صحت داده‌ها باشد، نه تنها بخش خصوصی، بلکه بخش دولتی را نیز در برآورد دقیق نیازهای اساسی جامعه و تخصیص بهینه منابع به‌ویژه درآمدهای ارزی هدایت خواهد کرد. در کشورهای جهان سوم که اغلب با فقر اطلاعات تجاری - اقتصادی مواجه هستند، نه تنها فعالان بخش خصوصی بلکه دستگاه دولتی نیز قادر نیست، به‌موقع و به‌طور صحیح از منابع و توانمندی‌های اقتصادی و تجاری موجود کشور بهره‌گیرد و چه بسا امکانات اقتصادی که به سهولت از دست می‌رود و موقعیت‌های تجاری که می‌تواند نقش بسزایی در افزایش درآمدهای ارزی و صرفه‌جویی‌های لازم داشته باشد، مورد بهره‌برداری قرار نمی‌گیرد.

این گزارش که به قلم کارشناس ارشد اقتصادی خانم گلگون تهیه شده است، به بررسی نقش اطلاع‌رسانی بازرگانی در برنامه‌ریزی صحیح بخش دولتی برای سامان‌دهی به نظام توزیع داخلی، افزایش صادرات و نیز تهییج مشارکت مردمی در پیشبرد اهداف کلان اقتصاد ملی می‌پردازد.

با هم این گزارش را می‌خوانیم.

داشتن اطلاعات دقیق و به‌هنگام از ابزار بررسی مسایل و مشکلات، درک واقعیت‌ها و اتخاذ تصمیم‌های واقع‌بینانه و آینده‌نگر برای رفع معضلات اقتصادی - اجتماعی می‌باشد. جمع‌آوری دقیق و از منابع صحیح اطلاعات بازرگانی و تحلیل و پردازش مناسب آنها برای شناسایی به‌موقع تنگناها و مشکلات حال و آینده، از اهمیت بسزایی برای تصمیم‌گیرندگان اقتصادی برخوردار است. اگر نتوانیم از وضعیت اقتصادی اطلاعات درست و دقیقی را به‌موقع جمع‌آوری نماییم، در نتیجه قادر نخواهیم بود با پیش‌بینی شرایط آینده براساس واقعیات موجود، تصمیم دقیقی اتخاذ نماییم که بالاترین منافع را به ارمغان آورد. این موضوع در سطح خرد و کلان اقتصاد کشور قابل لمس می‌باشد.

در سطح کلان دولت نیازمند کسب اطلاعات دقیق و به‌موقع از وضعیت اقتصادی، روندهای بازار جهانی کالاها، شرایط محدودکننده قابل پیش‌بینی و... می‌باشد تا بتواند براساس اطلاعات جمع‌آوری شده، تمامی امکانات اقتصاد ملی را برای پیشبرد اهداف و برنامه‌های توسعه‌ای خود، تجهیز نماید. در

به فروش ثروت ملی (نفت) می‌باشد و سطح صادرات غیرنفتی نسبت به نیازهای وارداتی بسیار اندک است، موضوع اطلاعات بازرگانی، از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. زیرا منابع ارزی کشور محدود و تحت تأثیر روند بازارهای جهانی است که می‌تواند با تغییرات و نوسانات دوره‌ای، اثرات نامطلوبی در اقتصاد داشته باشد.

کشورهایی نظیر ایران، با تغییرات قیمت نفت در بازارهای جهانی به‌ویژه در دوران افسول قیمت، اقتصاد به‌شدت ضربه‌پذیر می‌شود و با محدودیت درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت، بخش قابل‌توجهی از برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای دچار رکود و توقف می‌گردند. لذا اطلاع‌رسانی تجاری به‌موقع و صحیح می‌تواند تا حد قابل‌توجهی آثار ناشی از نزول قیمت نفت در بازارهای جهانی را از طریق صرفه‌جویی ارزی در بخش واردات، برطرف سازد.

نیازهای دولت به اطلاعات بازرگانی از آنجا که تنظیم‌کنندهٔ مخارج ارزی کشور با توجه به درآمدهای محدود نفتی می‌باشد، حایز اهمیت زیادی است و ابزار لازم برای پیش‌بینی شرایط آتی، برنامه‌ریزی و جلوگیری از کسری‌های شدید ارزی، در اختیار می‌گذارد. در سال جاری که درآمدهای نفتی در اثر افت سریع قیمت نفت در بازارهای جهانی به مراتب کمتر از حد مورد پیش‌بینی در قانون بودجه می‌باشد، در اختیار داشتن اطلاعات بازرگانی (صادرات، واردات کالاها و خدمات ضروری و میزان عرضهٔ داخلی آنها) برای اخذ تصمیم‌های ضروری مهم است.

بر مبنای روند سال‌های اخیر، مجموع هزینه‌های ارزی واردات کشور در حد ۱۵ میلیارد دلار (بر مبنای برآورد بانک مرکزی) تخمین زده می‌شود. اما از آنجا که سطح درآمدهای نفتی امسال بین ۱۰ تا ۱۲ میلیارد دلار برآورد می‌گردد و در سه‌ماهه نخست سال جاری نیز درآمد حاصل از صادرات حدود ۲۰ درصد از رقم تخمینی فصلی کمتر بوده است، اگر درآمدهای حاصل از صادرات غیرنفتی در حد ۲ میلیارد دلار نباشد، در تراز بازرگانی خارجی، کسری به‌وجود می‌آید. از آنجا که بیش از ۴ میلیارد دلار باید به بازپرداخت تعهدات خارجی اختصاص یابد، لذا کسری تراز حساب جاری در همین حدود خواهد بود که ضرورت دارد با برداشت از ذخایر ارزی یا استفاده از اعتبارات خارجی تأمین گردد. براساس برآورد منابع مالی بین‌المللی، ذخایر ارزی ایران اکنون در حدود ۷/۵ میلیارد دلار است. لذا اگر وضعیت صادرات (نفت و کالاهای

سطح خرد نیز اگر مدیران بنگاه‌های اقتصادی نتوانند ارزیابی درستی از عرضه و تقاضا در بازار داخلی و خارجی برای محصولات تولیدی خود داشته باشند، چه بسا در برنامه‌ریزی تولید دچار اشتباه شوند و در نهایت با ورشکستگی روبه‌رو گردند. مدیران بنگاه‌های اقتصادی در صورت دریافت اطلاعات دقیق و قابل اعتماد از عرضه کالاها، قیمت آنها در بازارهای جهانی و نیز بازار داخلی، جریان آرایه مواد اولیه از سوی منابع خارجی و میزان عرضه و قیمت آن و... قادر خواهند بود که نسبت به خرید به‌موقع و به قیمت مناسب مواد اولیه موردنیاز از بازارهای جهانی، برنامه‌ریزی تولید و فروش در بازار داخلی و خارجی، تصمیم‌های کارسازی اتخاذ نمایند که در نهایت ضمن افزایش بازده اقتصادی واحد تحت تصدی‌شان، به حداکثر سود نیز دست پیدا کنند، یا در پاره‌ای موارد بتوانند از رکود فعالیت خود به‌موقع با اتخاذ تصمیمات مناسب جلوگیری نمایند که در این حالت نیز بازده اقتصادی بنگاه افزایش می‌یابد.

لذا دریافت به‌موقع اطلاعات اقتصادی و تجاری برای دولت و مدیران بنگاه‌های اقتصادی حایز اهمیت است و می‌تواند در بالا بردن کارایی تولید و تجارت مؤثر واقع شود. دولت برای برنامه‌ریزی واردات به‌ویژه کالاهای اساسی موردنیاز مردم که بخش عمده آن را تولیدات کشاورزی و دامی تشکیل می‌دهد، نیازمند در اختیار داشتن اطلاعات صحیح و به‌هنگام می‌باشد تا از یک سو فعالان بخش خصوصی را به درستی هدایت کند تا آنها بتوانند از استعدادها و امکانات خود به نحو بهتری استفاده نمایند و از سوی دیگر با محاسبه تقاضای بازار داخلی و برآورد میزان عرضه نسبت به واردات به‌موقع کالا (در فصلی که قیمت‌ها در بازار جهانی نیز در حد پایین‌تری قرار دارند) اقدام نماید. در مجموع این امر می‌تواند واردات موردنیاز جامعه از سوی بخش دولتی صرفه‌جویی ارزی قابل‌توجهی به همراه داشته باشد.

○ اطلاع‌رسانی بازرگانی در کشورهای درحال توسعه مانند ایران که دولت در تجارت خارجی و ساماندهی بازار داخلی سهم بسزایی دارد، در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نقش مهمی را ایفا می‌نماید.

برای اقتصادهایی نظیر ایران که درآمدهای ارزی محدود

غیرنفتی) بهبود نیابد، از سال ۷۹ اقتصاد کشور با مشکلاتی روبه‌رو خواهد شد.

دولت برای پیشگیری از بروز چنین رخدادی باید از هم‌اکنون چاره‌اندیشی کند. اما یافتن راهکارهای مناسب بدون داشتن اطلاعات صحیح و به‌هنگام، تحلیل صحیح داده‌ها و برنامه‌ریزی دقیق میسر نخواهد شد.

دولت برای پیشبرد برنامه‌های خود نیازمند آن است که با اطلاع‌رسانی و اطلاع‌گیری صحیح از روند تولید، فعالیت صادرکنندگان و... بتواند مشارکت بخش‌های اقتصادی به‌ویژه مردم را جلب نماید.

لذا دولت خود از نیازمندان واقعی و عمده اطلاعات بازرگانی است و خود نیز می‌تواند منشأ آرایه اطلاعات تجاری به جامعه باشد. حرکت برنامه‌ریزی شده و اصولی در بخش اطلاع‌رسانی تجاری نه تنها می‌تواند در جلوگیری از وخامت اوضاع اقتصادی مؤثر باشد، بلکه قادر خواهد بود حتی از این شرایط نامطلوب، با برنامه صحیح در جهت پیشرفت و بهبود اوضاع اقتصادی بهره گیرد.

برخی کارشناسان دستیابی به اطلاعات کلان اقتصادی و تجاری را برای دولت کافی می‌دانند، در حالی که واقعیت غیر از آن است. اگرچه اطلاعات کلان می‌تواند در برنامه‌ریزی کلان اقتصادی ابزار کارسازی باشد، اما کسب اطلاعات خرد نیز برای دولت ضروری است. زیرا دولت وظیفه تأمین نیازهای اساسی مردم را به‌عهده گرفته است و تنظیم بازار کالاهای اساسی در دست دولت می‌باشد.

از سوی دیگر مسؤولان نظام اطلاع‌رسانی به جامعه می‌بایست با درک نیازهای اطلاعاتی، برنامه‌ریزی دقیقی برای جمع‌آوری به‌موقع اطلاعات، پردازش مناسب آنها و آرایه سریع اطلاعات به مخاطبان (اعم از مسؤولان دولتی، فعالان اقتصادی بخش خصوصی و مردم) به‌عمل آورند تا کار تهیه و پردازش اطلاعات با کمترین موانع و در زمان کوتاه انجام شود.

مسؤولان اطلاع‌رسانی به جامعه و نیز رسانه‌ها که نقش مستقیم در آرایه اطلاعات به مردم دارند، باید این حقیقت را درک کنند که چنانچه اطلاعات صحیحی را در جامعه منتشر نسازند، چه بسا تصمیم‌گیری‌هایی بر مبنای اطلاعات نادرست صورت بگیرد که خسارات اقتصادی سنگینی را متوجه فرد یا جامعه نماید. به عبارت دیگر مسؤولان کار اطلاع‌رسانی باید به نتایج خطیر فعالیت خود آگاه باشند و به همین جهت اطلاعات به‌دست آمده از هر منبع را بدون تحلیل کارشناسی و ارزیابی دقیق

منتشر نسازند تا از اخذ تصمیمات نادرست و ضررهای بعدی مردم و جامعه در امان بماند.

متأسفانه در سال‌های اخیر در نظام اطلاع‌رسانی تجاری، موانع و مشکلاتی وجود داشته که هنوز نیز کماکان به‌چشم می‌خورد. نبود اطلاعات به‌هنگام از عوامل اقتصادی و بازرگانی سبب می‌شود که تصمیم نادرست اتخاذ گردد و فرد یا جامعه متضرر شوند و یا به لحاظ نداشتن واقعیت‌های موجود، فعالان اقتصادی دست روی دست بگذارند که در این صورت استفاده مناسب از توانمندی‌های اقتصادی دچار وقفه می‌گردد، فرصت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری از دست می‌رود و در نهایت بازده مجموع فعالیت‌های اقتصادی متناسب با توانایی‌ها و امکانات و استعداد‌های موجود نیست و در نتیجه روند رشد و توسعه اقتصادی با کندی و رکود روبه‌رو می‌شود.

با توجه به اهمیت دراختیار داشتن اطلاعات صحیح و به‌هنگام برای مسؤولان و سیاست‌گذاران اقتصاد کشور و نیز بخش خصوصی، اشاره به این موضوع که گزارش‌های اقتصادی کلان کشور با تأخیرهای گاه چندساله روبه‌رو است، از مباحث قابل طرح و ارزیابی است. برای مثال آخرین گزارش اقتصادی و ترازنامه بانک مرکزی مربوط به عملکرد سال ۷۵ می‌باشد، در حالی که اینک نیمه اول ۷۷ نیز سپری شده است. آمارهای در دسترس کنونی مربوط به دو سال و نیم پیش می‌باشد، در حالی که نه تنها اقتصاد ایران، بلکه شرایط اقتصادی - تجاری جهان در حال حاضر کاملاً متفاوت از دو سال و نیم پیش می‌باشد. در این زمینه ضرورت دارد که با دستیابی به فن‌آوری‌های جدید در جمع‌آوری و پردازش اطلاعات، فاصله زمانی برای جمع‌آوری تا نشر اخبار و اطلاعات اقتصادی را به حداقل ممکن رساند.

از سوی دیگر نهادهای انتشاردهنده اطلاعات اقتصادی به‌ویژه در همکاری با کارشناسان، دست‌اندرکاران بخش خصوصی و گاه حتی روزنامه‌نگاران برای کسب اخبار و اطلاعات دقیق و به‌روز اقتصادی - تجاری همکاری لازم را ندارند. برای دریافت اطلاعات از این‌گونه منابع، کارشناسان، دانشجویان و... باید مدت‌ها وقت صرف کنند و این امر در تشویق انگیزه‌های فردی به فعالیت‌های مطالعاتی و تحقیقاتی، مانع ایجاد می‌کند و در نهایت زیان آن متوجه جامعه می‌شود. به عبارت دیگر در طراحی یک نظام اطلاع‌رسانی دقیق، جامع، سریع و کارآمد می‌بایست اهتمام گردد تا نه تنها

نمی‌رود و در حالی که شایسته است پس‌اندازهای مردمی صرف سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد اقتصادی گردد، به خرید کالاها، ارز و نگهداری آنها در منازل، اختصاص می‌یابد. شاید در هیچ جامعه در حال رشدی، تقاضایی که برای زیورآلات در ایران مشاهده می‌شود، دیده نشود. شاید در هیچ جامعه‌ای بحران مسکن بدین حد که در ایران مردم با آن روبه‌رو هستند، مشاهده نشود. تمایل و انگیزه داشتن مسکن شخصی سبب می‌گردد که اکثر افراد جامعه، پس‌اندازهای خود را در ابتدا به این امر اختصاص دهند، در حالی که در اکثر جوامع پیشرفته، هزینه اجاره منزل در حد قابل قبول می‌باشد و عرضه مسکن متناسب با تقاضای داخلی (برای خرید، رهن و اجاره) تنظیم می‌گردد و ارزیابی‌های اقتصادی سبب تخصیص منابع به بخش‌های مختلف از جمله مسکن می‌شود.

در جوامع پیشرفته، هدف رشد تولید ناخالص داخلی و صادرات (کسب سهم بیشتر در بازارهای جهانی)، مشارکت مردم در امر تولید و سرمایه‌گذاری را تهییج می‌کند و دولت با برنامه‌ریزی و هدایت بخش خصوصی، به ساماندهی اقتصاد ملی همت می‌گمارد. در بسیاری از کشورهای درحال توسعه یا تازه صنعتی شده، سطح زندگی مردم تقریباً با درآمد ملی و درآمدهای تجاری کشورشان هماهنگی دارد. در حالی که در ایران این تناسب با توجه به برآورد درآمد ارزی سرانه صادرات غیرنفتی (معادل ۲۲ دلار) وجود ندارد. میزان تقاضای داخلی به مراتب زیادتر از عرضه داخلی است. لذا اقتصاد مسیر توسعه را به‌کندی طی می‌کند و منابع عظیمی را صرف تأمین نیازهای روزمره مصرف‌کنندگان می‌نماید، در حالی که سرمایه‌گذاری ضروری است.

بروز این نقیصه که پیامدهای وخامت‌پاری برای اقتصاد ملی دارد، از ضعف اطلاع‌رسانی ناشی می‌شود. اطلاع‌رسانی تجاری صحیح و به‌هنگام نه تنها دست‌اندرکاران تولید و تجارت، بلکه مردم یعنی مصرف‌کنندگان را به سوی الگوی صحیح مصرف منابع و پس‌انداز و سرمایه‌گذاری هدایت می‌کند.

انتظارات دولت از مردم برای مشارکت در به انجام رساندن برنامه‌های اقتصادی، هنگامی می‌تواند به ثمر نشیند که اطلاع‌رسانی دقیقی از سوی منابع مسئول دولتی به مردم صورت بگیرد. برای مثال گفته می‌شود که ضایعات نان در ایران بسیار زیاد است و مردم باید از آن جلوگیری کنند، زیرا هزینه این ضایعات تقریباً معادل هزینه واردات گندم کشور

مسئولان بخش دولتی، مدیران بنگاه‌های اقتصادی، بلکه مردم و محققان بتوانند به سهولت اطلاعات دقیق را به دست آورند و مورد استفاده قرار دهند.

ضعف اطلاع‌رسانی به فعالان اقتصادی در سطح خرد نیز روند سرمایه‌گذاری در جامعه و در نتیجه رشد اقتصاد ملی را دچار خلل می‌سازد. زیرا فعالان اقتصادی به لحاظ دسترسی نداشتن به اطلاعات تجاری دقیق، تصمیم‌هایی براساس ارزیابی‌های غیرکارشناسی و فردی ممکن است اتخاذ نمایند که با واقعیت‌های بازار همخوانی نداشته و در نتیجه متضرر شوند.

گسترش ورشکستگی در میان فعالان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی سبب می‌شود که سرمایه‌گذاران در اتخاذ تصمیمات خود وقفه ایجاد کنند و چه بسا از کار سرمایه‌گذاری به لحاظ مخاطرات زیاد آن صرف‌نظر نمایند که این امر رکود سرمایه‌گذاری‌های مولد و رونق فعالیت‌های دلالی و مخرب اقتصادی را به دنبال خواهد داشت.

بنابراین دستگاه اطلاع‌رسانی می‌بایست با درک تمامی جوانب نسبت به انتشار اطلاعات صحیح و به‌موقع اقدام نماید تا به رشد اقتصادی، افزایش کارایی بنگاه‌های اقتصادی، رشد اشتغال و درآمد و... کمک کند و از بروز خسارت‌های احتمالی جلوگیری نماید.

نقش اطلاع‌رسانی تجاری در تهییج مشارکت مردمی

برای کشوری مانند ایران که حکومتی مردمی دارد، مشارکت مردم در تمام صحنه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی اهمیت والایی دارد. دولت به کمک مشارکت توده‌های مردمی می‌تواند بسیاری از مشکلات و تنگناهای اقتصادی - اجتماعی را برطرف سازد.

متأسفانه تاکنون به لحاظ ضعف اطلاع‌رسانی از سوی نهادهای دولتی و غیردولتی، در بخش اقتصادی، دولت در کسب مشارکت مردمی توفیق کمتری داشته است. الگوی مصرف موردنظر دولت که تأمین‌کننده سلامت و بهداشت عمومی جامعه باشد و از اسراف و تبذیر به‌دور باشد، هنوز جایگاه خود را در جامعه نیافته است. به همین جهت مردم در بخش اقتصادی، تقریباً ناآگاهانه عمل می‌کنند و براساس انگیزه‌های فردی یا برآوردهای غیرعقلایی از وضعیت بازار، اقدام می‌نمایند. در نتیجه روند سرمایه‌گذاری به‌درستی پیش

می‌باشد.

در این راستا ابتدا ضرورت دارد که مواعی که منجر به عرضه نان نامرغوب است، از پیش رو برداشته شود و همزمان این فرهنگ که خرید در حد مصرف باید صورت گیرد، ترویج گردد. اطلاع‌رسانی به موقع همراه با برنامه‌ریزی اصولی برای رفع مواعی و فرهنگ‌سازی در جامعه، می‌تواند منشأ صرفه‌جویی‌های کلانی باشد و مشارکت مردم در پیشبرد برنامه‌های اقتصادی را به ارمغان آورد.

○ اطلاع‌رسانی بازرگانی دقیق و به‌موقع، از اسراف و تسبذیر جلوگیری کرده و صرفه‌جویی‌های کلان اقتصادی را قابل تحقق می‌سازد.

مردم برای کاهش هزینه‌های خانوار با توجه به قیمت‌های بازار نسبت به خرید و نگهداری بسیاری از کالاها (از جمله برنج، سیب‌زمینی، پیاز، حبوبات و...) اقدام می‌کنند. به لحاظ کمبود امکانات نگهداری سالم مواد غذایی در منازل، بخش قابل‌توجهی از این اقلام فاسد شده و از حیز انتفاع خارج می‌گردند که در سطح کشور ضایعات قابل‌توجهی است. اما اگر میزان تولید اقلام، برآورد دقیق نیاز بازار داخلی، برنامه‌ریزی به‌موقع برای واردات و... از سوی فعالان بخش تجاری (دولتی و خصوصی) صورت بگیرد و اقدامات انجام شده به اطلاع مردم برسد و در یک یا دو دوره مردم مشاهده نمایند که روند قیمت‌ها در بازار با ثبات و عرضه محصول به قیمت مناسب در تمام نوسانات سال به‌طور طبیعی صورت گیرد، اعتماد آنها نسبت به اطلاعات تجاری - اقتصادی ارایه شده از سوی نهادهای مسئول بیشتر می‌شود و در نتیجه انگیزه احتکار کالاها در منازل از بین می‌رود. در این شرایط، شاهد تقاضای واقعی فصلی برای کالاها خواهیم بود و از بروز ضایعات تا حد قابل‌توجهی جلوگیری می‌شود. برای جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری ملی نیز اطلاع‌رسانی دقیق، برنامه‌ریزی درست برای انجام به‌موقع تعهدات در قبال مردم و... کارساز خواهد بود.

اکنون که از ابزار اوراق مشارکت برای تأمین مالی طرح‌های اقتصادی استفاده می‌شود، اگر مردم اطلاعات درستی در مورد نیازهای سرمایه‌گذاری طرح‌ها، زمان انجام آنها و تأثیر راداندازی این طرح‌ها در پیشبرد اقتصاد داشته باشند، برای

مشارکت در سرمایه‌گذاری پیشقدم خواهند شد، مشروط بر آنکه صحت عمل دستگاه منتشرکننده این اوراق برای مردم به اثبات برسد. یعنی به‌موقع منابع جمع‌آوری شده، به‌طور تخصیص یابد و به‌موقع نیز طرح تکمیل گردد. اگر دولت در این زمینه به‌درستی عمل کند و منابع خاص برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های ویژه را به طرح‌های دیگری اختصاص ندهند، اعتماد مردم به مشارکت در طرح‌های سرمایه‌گذاری که پشتوانه دولتی دارند، بیشتر خواهد شد و در بلندمدت اقتصاد کشور می‌تواند به ساماندهی و تجهیز بازار سرمایه نایل آید.

با این وصف، می‌توان گفت برای تهییج مشارکت مردم در فعالیت‌های اقتصادی، اطلاع‌رسانی دقیق و به‌هنگام و عمل به وعده‌ها در موعد مقرر، بسیار ضروری است.

توجه سیاست‌گزاران کشورهای درحال توسعه از جمله ایران به تحقق وعده‌های مردمی، ضروری می‌باشد، زیرا که از بین رفتن اعتماد مردم و جلب دوباره آن، فعالیتی بی‌زمان‌بر است و می‌تواند تحریک اقتصاد ملی را با وقفه و کندی روبه‌رو سازد.

در بخش صرفه‌جویی‌ها نیز رساندن اطلاعات بازرگانی به‌موقع به مردم (وضعیت عرضه، تقاضا، واردات و وضعیت موجود) و درخواست از مردم برای مشارکت در کاهش تقاضای عمومی از طریق جلوگیری از اسراف و تسبذیر و مصرف صحیح کالاها و خدمات می‌تواند کارساز باشد.

مقام‌های مسئول دولتی اکنون که کشور با رکود درآمدهای نفتی مواجه است، باید بیش از پیش نسبت به امر اطلاع‌رسانی به مردم و جلب حمایت و مشارکت آنها در پیشبرد فعالیت‌های اقتصادی، اهتمام ورزند تا از بروز خسارت‌های سنگین آتی جلوگیری نمایند.

در پایان ذکر این نکته ضروری است که ایجاد نظام اطلاع‌رسانی جامع تجاری نیازمند همکاری و مشارکت دولت و نهادهای دولتی تأمین‌کننده اطلاعات، فعالان بخش خصوصی و مردم می‌باشد و تنها از طریق همکاری همسو آنها می‌توان در طراحی نظام اطلاع‌رسانی دقیق، شفاف و به‌هنگام به توفیق دست یافت و مجموعه فعالیت‌های اقتصادی و تجاری را براساس اطلاعات جامع و دقیق‌پیریزی و کارایی اقتصادی را افزایش داد.